

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1595. usque ad annum 1600

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1773

VD18 90118677

§. 17. Cancellarii oratio ad disputationis initium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67263)

Sæcul. XVI. defup r certiozem reddebat, qui pariter
A.C. 1600. Religionis articulos forte in dubium re-
 vocari veritus non sine animi anxietate
 rem Oflato Cardinali manifeflabat, a
 quo tamen admonitus, quod nullatenus
 de rebus fidei, fed duntaxat de
 textuum a Plessio allegatorum integri-
 tate concertatio efflet decreta, eo le-
 bentius affensum suum præbuit, quo
 certius detecta hujus hæerici fraude
 non pauci ex ipsis etiam Protestantibus
 ab errore discessuri credebantur.

§. XVII.

*Cancellarii oratio ad disputationis
initium.*

*Daniel &
Thuan, loc.
cit.*

Rex suo nomine interesse voluit Pom-
 ponium Bellevreum Cancellarium,
 qui ex Catholicis Judices nominavit
 Jacobum Augustum Thuanum, Fran-
 ciscum Pitheum, & Nicolaum Fabrum;
 pro parte autem Protestantium Sofre-
 dum, Calignanum, & Isaaccum Calau-
 bonum; cum autem Faber, & Sofre-
 dus interesse præpedirentur, primo sub-
 rogabatur Joannes Martinus, alteri ve-
 ro Philippus Canajus Præses: Thua-
 nus quoque, eoquod necessitudine, &
 amicitia Mornæo junctus, aliunde Hu-
 gonottis sat propensus efflet, judicis
 munus deprecabatur, Regis tamen jus-
 su hanc provinciam in se suscipere ju-
 beba-

Sæcul.XVI.
A.C.1600.

bebatur : horum igitur electione ab utroque Pugile ratishabita primo de hujus concertationis norma disceptatur , ubi Mornæus suæ cauffæ diffusus hanc disputationem eludere nitebatur , cauffatus , Regem a se alienatum esse : nihilominus dies publico certamini dicitur quarta Maij , ubi Plessius omnes locos , qui alicujus falsitatis arguebantur , proponi postulabat , Perronio autem interim sexaginta proponente Bellevreus in Fontis - Bellaquei Palatii aula post meridiem præfente Rege , pluribus Præfulibus , Principibus , aliisque primæ Nobilitatis Viris , ac Doctoribus , atque ipsis etiam Hugonottarum Ministris orationem habuit , in qua utramque contententium partem ad debitam moderationem hortatus , hanc disputationem nullatenus circa Religionis capita versari exponebat , eoquod Rex absque summi Pontificis consensu de fidei articulis ab Ecclesia definitis agi nunquam permissurus esset. Tum finita Cancellarii oratione ipsemet Rex palam profitebatur , quod de nullo Religionis Catholicæ articulo dubitet , minus vero de Ecclesiæ decisionibus conferendi auctoritatem sibi arrogare intendat : postea Cancellario præcepit , ut sedulo præcaveret , ne forte disputationis æstus ab examine facti ad quæstionem juris

ris

Sæcul. XVI. ris declinet. Posthæc Perronius Epi-
A C. 1600. scopus proluxa oratione Regis submissio-
nem erga sedem Apostolicam commen-
davit, atque eum ab illo Judæorum
Rege, qui thuribulum, seu auctorita-
tem in res sacras sibi arrogabat, longe
alienum, imo potius comparandum dixit
Constantino, Valentiniano, Theodoro
I. & II. Imperatoribus, qui de fidei
controversiis liberum, integrumque ju-
dicium Ecclesiæ Pastoribus reliquerat.
demum sermone ad Mornæum conve-
so declarabat, quod eum falsitatis re-
darguere non intendat, sed duntaxat
illos Hugonottarum Ministros, qui ad
fulciendam suam hæresin, & seducen-
dos populos data opera adulteratos tex-
tus eidem subministraverant: ad hæc au-
tem reposuit Mornæus, professus, quod
in tanta textuum copia facile nonnulli
perperam allegati irrepere potuerint,
id tamen decipiendi animo nullatenus
factum assererat. Præmissis hiisce Eb-
roicensis Episcopus confectum jam ante
duos dies catalogum sexaginta textuum,
qui aut mutilati, aut depravati, vel in
contrarium sensum detorti profereban-
tur, adversario suo exhibebat, pollici-
tus, se paulo post reliquos quadringen-
tos, & quadraginta producturum: ex
his vero Mornæus pro futura discusso-
ne nonnisi novemdecim selegerat, quo-
rum

rum depravationem facilius excusari posse confidebat; verum jam in primo colloquio fateri cogebatur, quod in textibus ex Scoto, & Durando contra præsentiam Corporis Christi realem allegatis ea, quæ ambo hi Doctores sibi met ipsis obiiciebant, velut ab ipsis decisa citarit, quam etiam hallucinationem omnes adstantes manifeste apprehendebant: insuper Episcopus alia duo testimonia S. Chrysofomi, nec non varios textus ex sanctis Hieronymo, Cypriano, Theodoro, & Bernardo de invocatione Sanctorum, atque adoratione sanctæ Crucis truncate, confuse, aut omnino supposititie, falsoque fuisse adductos demonstrabat, ita veritatem fatentibus cunctis Judicibus, ac Cancellario. Tandem sole ad occasum inclinato, primum illius diei colloquium solvebatur, ceterorum textuum discussione in alteram diem remissa: attamen Plessius ex præcedentis diei vigilia, aut potius sinistri successus tædio, & ignominia se morbum contraxisse ajebat, hancque in rem summo mane Riverium Archiatrum ad Regem ablegabat, qui ob adversam valetudinem Mornæum a proxima concertatione præpediri nuntiaret; nihilominus hic idem Plessius paulo post conscenso equo nec Rege, nec Cancellario salutatis Fontebellaqueo

vio-

Sæcul.XVI.
A.C.1600.

Sæcul. XVI. A.C. 1600. violata promissionis fide affugit, die
 octava Maji Parisios, inde Salmurium,
 ubi Præfectum agebat, delatus. Ali-
 quot post Mensibus infamæ, pudoris
 que vehementia audaciam acuate Ples-
 sius, qui vulgo *Hugonottarum Papa* di-
 cebatur, in usitato hæreticorum, qui
 licet devicti, triumphum tamen canere
 solent, artificio desperatis rebus suis re-
 medium quærebat, libello in vulgus
 sparso, quo hujus colloquii acta, suc-
 cessumque in suum favorem recensabat,
 nec non adductos textus contorta inter-
 pretatione explicans, vehementer que-
 rebatur, quod ipsemet Rex datis ad
 Espernonium Ducem literis hæc verba
 inseruisset: *Ebroicensis Ecclesia Salmurien-
 sem Synagogam devicit.* Mox etiam Per-
 ronius Episcopus hujus disputationis
 actis regia auctoritate editis Plessii Apo-
 logiam tam valide confutabat, ut ejus
 adversarius, quocunque se verteret, se
 propudiose devictum fateri compelleretur,
 hujus victoriæ veritatem ipsis etiam
 hujus sectæ affectis fateri coactis, quod
 inter Sullius Hugonotta in commenta-
 rio suo adducit responsum, quod Rol-
 næus Baro, etsi juratus esset Hugo-
 notta, Regi hanc in rem dederat:
 „Plessius, inquit citatus Sullius, infirmis
 „adeo argumentis causam suam defen-
 „debat, ut hos ad risus, illos ad iram,
 „alios

*Mem. de
 Sulli Hu-
 gon. tom. I.
 6. 95.*

Sæcul. XVI.
A. C. 1600.

alios ad miserationem commoveret, quo comperto Rex Rosnæum interpellans agebat: *Hem, quid tibi videtur de tuo Papa. Mihi videtur, respondit Rosnæus, quod plus, quam appareat, Papa sit, eo quod Ebroidensi Episcopo purpuram Romanam collaturus sit: ut autem verum fatear, nunquam vidi hominem adeo perplexum, nec ullum, qui tam insulse sese defendit, præter Mornæum novi, hinc si nostra Religio firmiori non inniteretur fulcro, quam Plessii crura, & brachia decussatim posita (ita enim semper pedes, manusque suas Plessius tenebat) hodie potius, quam cras huic sectæ nuntium mitterem. Pariter potissimi Protestantium Ministri ob ignominie notam a Plessio, quem veluti hæresis suæ columnam venerabantur, sectæ suæ illatam ringebant, alii vero Hugonottæ minus de sua Religione solliciti infamiam facetiis eludebant, quos inter quidam Tribunus secta Calvinista cuidam Ministro lamentanti, quod Ebroidensis Plessium jam circa plures Patrum locos devicisset, sat facete respondit: „quid refert? salvus utique adhuc superest locus Salmurensis: „ Hoc dicto significabat, Plessio Salmurium, cuius Præfecturam ob confectam Regem inter, & Henricum III. unionem acceperat, adhuc integrum remanere.*

Sæcul. XVI.A.C. 1600.

Ceterum ex hac Perronii victoria haud exiguum Religioni Catholice molumentum accrescebat; quippe ipse met Rex responsionum, quibus Pleissus Episcopi argumenta dissolvere nitetur, imbecillitatem serio perpendens in fide Catholica firmabatur, pluresque ab ea devios ad ejurandos errores incitabat, nam paulo post Philippus Canajus præstanti ingenio vir, qui unus ex Delegatis Hugonottarum Judicibus erat, sublestam Protestantium Ministrorum fidem detestatus hæresin abjurabat: insuper alter eorum Judex nomine Casaubonus a Canaji exemplo unice animi levitate, & utrique parti complacendi studio absterrebat, ipsius tamen Filius non modo catholicam amplectebatur fidem, sed etiam Cappucinatorum institutum professus est. Eodem tempore Cancellarius, & Villaregius Concilium Tridentinum in Galliis promulgari, nec non Patres Societatis contra Parisiense edictum reduci, vehementer urgebant. Rex tamen bellum adversus Sabaudum adhuc fervere causatus rem ad tempora magis quieta differendam respondit.

§. XVIII.